

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος Πιστακίνης καὶ ἡ συμ-
βίός του ἀπεχαιρέτισαν καὶ ἀπῆλθον, ἂν μὴ ἐν-
τελῶς εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς ἐκ-
στρατείας των, ἀλλὰ καταμαγευμένοι ὅμως ἐκ
τοῦ τρόπου δι' οὗ ἐγένοντο δεκτοί, καὶ τοσοῦτον
γοητευμένοι ὑπὸ τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀγαθότη-
τος τῆς Λουκίας, ὥστε ἐδήλωσαν εἰς τὴν Σπε-
ράντσαν, ἥτις, ἐννοεῖται, τὸ ἐπανέλαβεν, ὅτι ἡ
δεσποινὶς ἦτο ἄγγελος, καὶ ὅτι ἐπομένως θὰ κα-
τεδέχτο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν παράστασιν των.

— Καὶ διατί νὰ μὴν ὑπάγετε, καλὴ μου κυ-
ρία; εἶπεν ἡ Σπεράντσα, ἐνθ' ἡτινοβόλουν οἱ με-
γάλοι μαῦροὶ ὀφθαλμοί της. Φαντασθῆτε τί ὡ-
ραία παράστασις θὰ ἦεν. Φωτοχυσία ὅαν νὰ ἦεν
ἡμέρα, καὶ περιστερὰ νὰ πετοῦν!

— Θέλεις νὰ τὴν ἰδῆς; ῥώτησεν ἡ Λουκία,
μεδιῶσα πρὸς τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς νεαρᾶς χω-
ρικῆς.

— Ἀχ, δὲν ἤξεύρετε πῶς, καὶ ὁ Βαττίστας
τὸ ἴδιον, ἀπήντησεν ἡ νεῆνις ἀφελῶς. Ὁ κύρ Πι-
στακίνης παίζει τόσον εὐμορφα, καθὼς λέγουν.

— Ἀλήθεια; εἶπεν ἡ Λουκία. Ἠσύχασε, λοι-
πὸν, καὶ θὰ ὑπάγῃς νὰ τὴν ἰδῆς.

— Ἀ, ἂν πάτε σεῖς, δὲν ᾤγω οὐδ' ἐγὼ, εἶ-
πεν ἀδιστάκτως ἡ Σπεράντσα.

— Διατί, ῥώτησεν ἡ Λουκία.

Ἡ Σπεράντσα ἔσεισε σιωπηλῶς τὴν κεφαλὴν.

— Νὰ ἰδοῦμεν τί θὰ εἴπῃ ὁ ἱατρὸς Ἀντώνιος.
Ὅπως δὴποτε νὰ μείνῃς ἐδῶ ἕως αὐρίου. Ἡ Χού-
τσινς θὰ σοῦ δώσῃ μέρος νὰ κοιμηθῇς εἰς τὸ δω-
μάτιόν της, καὶ ὡς πρὸς τὸν Βαττίσταν, θὰ οἰ-
κονομηθῇ καὶ αὐτὸς ὅπως ἡμπορεῖ.

— Μὴ σὰς μέλει δι' αὐτόν, παρετήρησεν ἡ
Σπεράντσα, αὐτὸς κοιμᾶται παντοῦ.

Κ' ἔδραμεν, ἐξάλλως ἐκ τῆς χαρᾶς, ν' ἀναγ-
γείλῃ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην οἰκονομίαν εἰς
τὸν ἀγαπητόν της.

[Ἐπειτα συνέχεται]

ΑΙ ΦΥΛΑΚΑΙ ΕΝ BIENNI

Συνέχεται ἀπὸ σελ. 390.

Τὸ προάστειον Ἄλσερ. — Ἡ φυλακὴ τοῦ ἀνωτάτου δικα-
στηρίου. — Τὰ χρήματα ἐν ταῖς φυλακαῖς. — Τὰ κελλῖα.
Ὁ τηλεγράφος τῶν φυλακισμένων. — Ὁ ἀρχαιοκάμπος
Βζίνιγγερ. — Ἡ ψευδοκίμισσα Κίνσκη. — Ὁ ἔρως ἐν ταῖς
φυλακαῖς. — Τὸ μαγειρεῖον. — Οἱ εἰς θάνατον καταδικα-
σμένοι.

Τὸ προάστειον Ἄλσερ ἐκτείνεται πρὸς τὸ ΒΑ
τῆς ἑσῶ πόλεως μέχρι τοῦ Ἑρνάλς. Τὰ προά-
στεια ταῦτα τῆς Βιέννης εἶνε τρόπον τινὰ το-
σαῦτα χωριστὰ πρωτεύουσαι περικυκλούσαι τὸ
καθ' αὐτὸ Ἄστν. Ἐν τῷ Ἄλσερ ὑπάρχει τὸ γε-
νικὸν νοσοκομεῖον, ἰδρυθὲν τῷ 1783 ὑπὸ Ἰωσήφ
τοῦ Β'. Δυσκόλως εὐρίσκει τις ἐν Εὐρώπῃ εὐρύτε-
ρον οἰκοδόμημα, ἔχον ἀλλὰς πολλὰς καὶ κήπους
μεγάλους, ἐνθα τὸ θέρος μεταφέρονται αἱ κλῖναι
τῶν ἀσθενῶν ὑπὸ τὰς μυροβόλους σκιὰδας, ἐλα-
φρῶς φωτιζόμεναι ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ περικυκλου-

μένας ὑπὸ ἀνθέων καὶ κελυθρημάτων. Ἐν τῷ νο-
σοκομεῖῳ τούτῳ ὑπάρχουσιν αἱ διάφοροι κλινικαὶ
τοῦ πανεπιστημίου. Παρ' ἐκάστῳ τμήματι ὑπάρ-
χει αἴθουσα παραδόσεως, εἰς ἣν κομίζεται ὁ ἀ-
σθενὴς μετὰ τῆς κλίνης του, ὅσά τις κριθῇ ἀναγ-
καῖον. Εἰκοσιπεντακισχίλιοι ἀσθενεῖς θεραπεύον-
ται κατ' ἔτος ἐν τῷ νοσοκομεῖῳ τούτῳ, ὅπερ δύ-
ναται νὰ θεωρηθῇ τὸ ἄριστον ἐν τῇ οἰκουμένῃ.

Ἐν τῷ προαστείῳ Ἄλσερ ὑπάρχει τὸ ἄξιον
θαυμασμοῦ φρενοκομεῖον, κατέχον ἐπιφάνειαν ἐ-
κατοντακισχιλίων μέτρων τετραγωνικῶν καὶ πε-
ριθάλλον πεντακοσίους ἀνθρώπους. Ἔχει δὲ λαμ-
πρότατα ἐστιατόρια, αἰθούσας μετὰ κλειδοκυμ-
βάλλον καὶ σφαιριστήριον, καὶ ἐν αὐταῖς τελούν-
ται χοροὶ πρὸς διασκέδασιν τῶν ἐνδιατωμένων.
Ἐκαστος φρενοβλαβῆς ἀσχολεῖται εἰς ὃ τι ἂν
θέλῃ κατὰ τὴν διάθεσίν του· εἶδον, φέρ' εἰπεῖν,
ζωγράφους ζωγραφοῦντας Παναγίας, ποιητὰς γρά-
φοντας δράματα, βασιλίσσας καθημένας ἐπὶ τῆς
ἑδρας των ὡς ἐπὶ θρόνου βασιλικοῦ, πᾶς δέ τις
ἐρχόμενος πλησίον αὐτῶν ὥφειλε νὰ προσέρχεται
μετὰ σεβασμοῦ, καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες αὐτὰς προσέ-
κλινον ἐνώπιον αὐτῶν.

Τοῦ γενικοῦ νοσοκομεῖου ἐξαρτήματα εἶνε τὸ
φρενοκομεῖον τοῦτο, ὡς καὶ τὸ Μαιευτήριον καὶ
τὸ Βρεφοκομεῖον. Ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ τίκτουσι
κατ' ἔτος ὀκτακόσιοι περίπου γυναῖκες. Κατὰ
τάς ἐπισήμους δὲ ἀπογραφὰς τὰ παρανόμως γεν-
νώμενα παιδία ἐν Αὐστρίᾳ ὑπολογίζονται εἰς 15
τοῖς 100. Ἡ τίκτουσα ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ δύνα-
ται αὐτὴ νὰ θρέψῃ τὸ τέκνον της· ἐὰν δὲ τὸ ἐγ-
καταλίπῃ, τὸ ἀποστέλλουσιν εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον
ἐγγράφοντες αὐτὸ εἰς μέγα βιβλίον καὶ δίδοντες
τὸν ἀριθμὸν τοῦ τέκνου εἰς τὴν μητέρα, ἵνα βρα-
δύτερον τὸ ζητήσῃ, ἐὰν τὰ οἰκονομικά της βελ-
τιωθῶσι.

Τὸ ἀνώτατον δικαστήριον καὶ ἡ φυλακὴ αὐ-
τοῦ κεῖνται σχεδὸν ἀπέναντι τοῦ γενικοῦ νοσο-
κομεῖου. Πρὶν ἢ δὲ λάβῃ τις τὴν ἄδειαν πρὸς ἐ-
πίσκεψιν αὐτῆς, ἀπαιτοῦνται διατυπώσεις τινές.
Λαθὼν τὴν ἄδειαν μετέβην εἰς τὸ δωμάτιον τῶν
δεσμοφυλάκων καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν προσῆλ-
θεν ὁ μέλλων νὰ μὲ ὀδηγήσῃ. Τρεῖς δὲ ὥρας ἐ-
δαπάνησα εἰς τὴν ἐπίσκεψίν μου ταύτην.

Ἐν τῇ φυλακῇ ταύτῃ οἱ διάδρομοι εἶνε φω-
τεινοὶ καὶ τὰ πάντα καθαρὰ. Τοιαύτη δὲ εἶνε ἡ
ἐν αὐτῇ σιγὴ καὶ ἡρεμία, ὥστε νομίζεις ὅτι εἶ-
σαι ἐν μοναστηρίῳ. Ἐκ διαλειμμάτων μόνον κλει-
δοῦχός τις ἐπανάγει φυλακισμένον τινὰ εἰς τὸ
κελλίον του, καὶ ἡ θύρα κινεῖται περιστρεφόμενη
ὑποκάπως περὶ τοῦ στρόφιγγος αὐτῆς, τὸ κλει-
θρον τρίζει μετὰ βρυγμοῦ λυσσώδους, ὡς ἐὰν ἦτο
ἡ σιγῶν αὐτοῦ τοῦ καταδίκου.

Ἡ ἐσωτερικὴ ὑπηρεσία τῆς φυλακῆς ἐκτελεῖται
ὑπὸ τοῦ συνοδευόντος με ἀρχιφύλακος καὶ σμή-
νους ὑπαλλήλων στρατιωτικᾶ ἐνδεδυμένων. Ἀπὸ
τῆς 6 δὲ π. μ. μέχρι τῆς 7 μ. μ. βραῦς κώδων

εἰς ὅλον τὸ κατάστημα ἀκούμενος σημαίνει τὰς ὥρας τῶν διαφόρων ἀσχολιῶν τῶν κρατουμένων.

Πᾶς «νεοσύλλεκτος» υποβάλλεται εἰς ἔρευναν σύντομον καὶ ἐνδύεται τὴν στολὴν τοῦ καταστήματος. Οἱ δὲ πτωχοὶ λαμβάνουσι καὶ χιτῶνα καὶ σανδάλια. Ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ γυναῖκες. Μετὰ τῆς στολῆς δίδεται καὶ μέγα μάλλινον κάλυμμα, ἡμισυς ἄρτος καὶ οὕτω πως ἐφοδιασμένος ὁ νεοσύλλεκτος παραδίδεται εἰς τὸν ἐπιστάτην, ὅστις τὸν ὁδηγεῖ εἰς τὸ ἡτοιμασμένον αὐτῷ κελίον.

Μία τῶν ζωηροτέρων φροντίδων τοῦ φυλακισμένου εἶνε τὸ νὰ οἰκονομῇ τὰ χρήματά του, διότι ἐν ταῖς αὐστριακαῖς φυλακαῖς δύναται πᾶς τις νὰ προμηθευθῇ ὅ τι δῆποτε σχεδὸν ἐπιθυμήσῃ. Καὶ οἱ μὲν ἄπειροι κρύπτουσι τὰς οἰκονομίας τῶν ἐντὸς τῶν περιποδίων, τῶν σανδαλίων, τοῦ ὑποράμματος τοῦ πύλου των. Ἄλλ' ὁ ἐπιστάτης ὅστις γινώσκει τὰς τέχνας τῶν ταύτας τάχιστα κατορθώνει νὰ ἀνακαλύπτῃ τὰ θησαυροφυλάκιά των. Τὰ κατασχεθέντα χρήματα κατατίθενται εἰς τὸ γραφεῖον, διότι εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ δαπανᾷ πλεονα τῶν τεσσαράκοντα κραῖτσαρίων τὴν ἐβδομάδα κατὰ τὸν ὠρισμένον προϋπολογισμόν. Ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο μόλις ἐπαρκεῖ εἰς ἀγορὰν ὀλίγου τινὸς εἵνου καὶ καπνοῦ.

— Λοιπὸν, προσέθηκεν ὁ ἀρχιφύλαξ, ἀκούσατε εἰς ποῖα μέσα καταφεύγουσι διὰ νὰ κρύπτωσι τὰ χρήματά των. Ἐν παιδίον εἶχε κατασκευάσει τοῦ κασκέττου τοῦ τὸ κεραμίδι τόσον χονδρὸν, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ ἔκρυπτε τραπεζικὰ γραμμάρια· διότι πρέπει νὰ εἰσέυρετε ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς φυλακισμένους νὰ ἔχωσι τὸ κασκέττον, τὸ ὑποκάμισον καὶ τὰ σανδάλια των. Τὰ χονδρὰ κομβία τοῦ ὑποκαμίσου τοῦ ἦσαν κοῖλα, καὶ ἐντὸς αὐτῶν ἐφύλαττε χάρτινα φλωρίνια, ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ τακούρια τοῦ ἔκρυπτε τραπεζικὰ γραμμάρια τῶν δέκα φλωρινίων καὶ δύο ῥινία, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς μελετωμένην ἀπόδρασιν. Περιεργωτάτη ὅμως εἶνε ἡ τέχνη, μὲ τὴν ὁποίαν ἔκρυπτε χρήματα εἰς τὸ ὑποκάμισόν του· ἡ ἀρραβωνιστικὴ του, ἡ ὁποία τοῦ ἔπλυε τὰ ὑποκάμισά του, ἔκοπτε τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ εἰς τὴν πτυχὴν των ἔραπτε φλωρίνια καὶ ἔπειτα τὰ ἐκολλάρειε τόσον πολὺ, ὥστε δὲν ἐφαίνετο τίποτε. Τὸ πλεῖστον δὲ τῶν φυλακισμένων κρύπτουσι τὰ χρήματά των ἐντὸς τοῦ στόματος, ἀλλὰ πολὺ κοινὸς καὶ τετριμμένος εἶνε ὁ τρόπος οὗτος, ὡς καὶ ὁ ἄλλος τοῦ νὰ ἐπικολῶσι τὰ φλωρίνια ἐπὶ τοῦ πέλματος τοῦ ποδός.

— Οἱ ἐπισκεπτόμενοι τοὺς φυλακισμένους δὲν ἐπιχειροῦσι νὰ τοὺς δίδωσι χρήματα; Ἐδῶ, ὡς βλέπω, δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερον μέρος κιγκλιδωτὸν διὰ νὰ συνομιλῶσιν, ὥστε νὰ προλαμβάνωνται αἱ καταχρήσεις.

— Μάλιστα, κύριε. Ἐγνώρισα φυλακισμένον, ὅστις κατέφευγεν εἰς εὐφύεσταν μέσον πρὸς πλου-

τισμὸν τοῦ ταμείου του. Καθ' ἐβδομάδα τὸν ἐπεσκέπτετο ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του, παρισταμένου καὶ τοῦ δεσμοφύλακος διὰ νὰ μὴ συμβῇ τίποτε δόλος. Οἱ σύζυγοι ἅμα βλέποντες ἀλλήλους ἐνηγκαλίζοντο μετὰ παραφορᾶς, καὶ ὁ δεσμοφύλαξ καὶ οἱ λοιποὶ ἐθαύμαζον τὸ τρυφερὸν ἐκείνο ἀνδρόγυνον. Οἱ ἀθῶοι! Καὶ ποῦ νὰ εἴξουν ὅτι δσάκις ἡ σύζυγος ἡσπάζετο τὸν ἄνδρα τῆς εἰς τὸ στόμα, ἔχωνεν εἰς τὸ στόμα του τραπεζικὸν γραμμάρτιον τῶν πέντε φλωρινίων, τὸ ὁποῖον εἶχε κρυμμένον ὑπὸ τὴν γλῶσσάν της.

Τὰ κελία ἐνταῦθα εἶνε διεισφύρου χωρητικότητος· τὰ στενότερα χωροῦσι τρεῖς μέχρι τεσσάρων καταδίκους. Μικρὸν παράθυρον ἡμίκλειστον ὡς βλέπαρον πάσχον διαβιβάζει φῶς ὥχρον καὶ μελαγχολικὸν διὰ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων του. Θερμάστρα δὲ σιδηρὰ θερμαίνει τὴν φυλακὴν, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ὁποίας ὑπῆρχεν ἄλλοτε σιδηροῦς κρῖκος ἐφ' οὗ ἔδενον τοὺς κινδυνώδεις φυλακισμένους. Ἐκαστος τῶν φυλακισμένων ἔχει ἀχρίνινον στρώμα, σταμνίον ὕδατος, ξύλινον κοχλιάριον. Τραπέζας καὶ ἔδρας ἔχουσι προνομιούχά τινα μόνον κελία. Ἡ θύρα αὐτῶν εἶνε ἀληθὴς θύρα φυλακῆς, βαρεῖα, ἔχουσα μοχλοὺς χονδροῦς καὶ διπλοῦς, καὶ κλειθρον, οὗτινος τὰ χονδρὰ ἐλατήρια τρίζουσι φοβερά. Ὅπῃ μικρὰ δμοιάζουσα πρὸς ὕκλον τηλεσκοπίου χρησιμεύει εἰς τοὺς φύλακας ἵνα διαρκῶς ἐπιτηρῶσι τοὺς φυλακισμένους. Καὶ ὅμως εἰς τὸ πείσμα τῶν μοχλῶν καὶ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παχυτάτων τοίχων, εὐκολώτατα συνάπτουσι σχέσεις μεταξὺ των οἱ φυλακισμένοι. Ἐχουσι τὰ συνθήματά των, τὴν τηλεγράφον των, ὡς ἔχουσι καὶ τὴν γλῶσσάν των. Τρία σφοδρὰ κυτμήματα ἐπὶ τοῦ τοίχου σημαίνουναι «Πρόσεχε!»· ὁ ἀκούων τὰ κυτμήματα προσέχει περιμένων μετ' ἀγωνίας τὴν ἀπάντησιν. Καὶ ἂν μὲν ἐπικρατῇ ἄκρα ἡσυχία καλὸν σημεῖον, ἀλλ' ἂν δοθῇ ἀπόκρισις διὰ διπλοῦ κυτμήματος ὁ φυλακισμένος συχνότατα ὠχρεῖ, διότι σημεῖον ὅτι συνελήφθη τις τῶν συνενόχων του. Τὸ πρῶτον κυτμήμα ἐσήμαινε «Ἐφραζαν ἀπόψε κανένα;». Οἱ ἐν τῷ παρακειμένῳ κελίῳ μεταβιβάζουσι τὴν ἐρώτησιν εἰς τὸ παρακείμενον, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἕως ἡ ἐρώτησις περιέβη ὅλον τὸ κατάστημα. Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν φυλακισμένων δὲν νυξήθη, θεωρεῖται περιττὴ πᾶσα ἀπόκρισις εἰς τὸ αὐτοσχέδιον τοῦτο τηλεγράφημα. Ὁ φύλαξ ἀκούων τὸν θόρυβον σπεύδει νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν, ἐν καιρῷ μάλιστα τῆς νυκτός. Ἀλλ' ὁ φύλαξ ἔρχεται συνήθως πολὺ ἀργά. Οἱ φύλακες δὲ οὗτοι ἀντὶ ἐλαχίστου μισθοῦ ἀναλαμβάνουσιν ἔργον ἐπίμοχθον καὶ εὐθνήν οὐχὶ μικράν. Πολλὰκι οἱ προῖταμένοι αὐτῶν φέρονται πρὸς αὐτοὺς μετὰ σκληρότητος, αὐτοὶ δὲ δὲν δύνανται οὐδὲ νὰ ξεθυμάνωσι κατὰ τῶν φυλακισμένων, διότι ἔχουσιν αὐστηράν ἐντολὴν νὰ φέρονται ἡπίως πρὸς αὐτούς. Ἐὰν δὲ τις τῶν φυλακισμένων ὑ-

βρίσῃ ἢ προσβάλῃ φύλακα, παρευθὺς ρίπτεται εἰς τὴν εἰρκτὴν ἢ τίθεται εἰς τὰ δεσμὰ, καὶ τοι δὲ ἡ πειθαρχικὴ αὕτη ποινὴ αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται σήμερον ἐν Αὐστρίᾳ, ἀλλ' ὅμως διατηρεῖται οὐχ ἥττον μυστικῶς ἐν πολλαῖς τῶν φυλακῶν.

Τοσοῦτον δὲ σπάνιαι εἶνε αἱ ἀποδράσεις, ὥστε τοιοῦτόν τι δὲν ἐνθυμεῖτο ὁ ἐπιστάτης. Εἶχον ἤδη φθάσει εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τμήματος τῶν ἀνδρῶν συνδιαλεγόμενοι καὶ ἰστάμενοι πρὸ τῶν κελλίων ἐν οἷς ὑπῆρχον ἄξιοι λόγου προφυλακισμένοι, τοὺς ὁποίους ἠδυνάμεθα ἀνέτως νὰ βλέπωμεν χωρὶς νὰ μᾶς βλέπωσι. Πάντες δὲ οὗτοι παρέχουσιν ὕλην εἰς μελέτας παντὸς λόγου ἀξίας. Ἐπειδὴ δὲ φοροῦσιν ἔτι τὰ ἐνδύματα μεθ' ὧν συνελήφθησαν, εὐκολον εἶνε νὰ ἀνακαλύψῃ τις εἰς ὁποῖον τινὰ κοινωνικὴν τάξιν ἀνήκουν. Ἐν γένει δὲ εἶνε ἀνήτυχoi, ἐνησχολημένοι· ἀλλ' ὅμως εἰδομέν τινες γελῶντας, ἔχοντας τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκιά τῶν καὶ ἀκρωμένους τῆς διηγέσεως συναδέλφου τινός, ὃν ἔχουσι περιεστοιχισμένον. Ἄλλοι δὲ τινες ἐχαρτοπαίκτου ἀμέρινοι. Ἡ ποικιλία δὲ τῶν τύπων εἶνε λίαν περίεργος, εἶνε αὐτόχρημα πανόραμα φυσικὸν καὶ κοινωνικόν. Πλησίον τινός Οὐγγρου μελαγχροῖνός δὲ ἔχοντας τὸ βλέμμα καὶ μακρὸν τὸν μύστικα, τὴν δὲ κόμην μέλαιναν βοστρυχωτὴν καὶ μεταξῶδη, ἵσταται ὡχρὸς Σλοβάκος ραδινὸν ἔχων τὸ σῶμα, μακρὰς χεῖρας καὶ πόδας, γλυκὺς τὸ ἦθος καὶ ἥρεμος. Ἄλλος δὲ τις Ἰουδαῖος καθήμενος ἐπὶ τῆς κλίνης του βασανίζει τὸ τραγοειδὲς γένειόν του διὰ τῶν ἀγκυλωδῶν δακτύλων του, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι εἶνε κιβδηλοποιὸς καὶ παραχαράκτης.

Ἐν τινι κελλίῳ ὑπῆρχε μεγάλη ζωηρότης, ἐν ᾧ τρεῖς μόνον φυλακισμένοι ἦσαν ἐν αὐτῷ.

— Ὁ χονδρὸς ἐκεῖνος ὅστις δημηγορεῖ ἐν τῷ μέσῳ εἶνε ὁ δικθόητος Βάινιγγερ, μοὶ εἶπεν ὁ ἐπιστάτης.

— Ὁ ἀρχαιοκάπηλος;

— Μάλιστα. Τί παράξενος ἡ ἱστορία του! Αὐταῖς ταῖς ἡμέραις θὰ δικασθῇ. Ἐπώλησε ψευδεῖς ἀρχαιοτήτας εἰς ὅλα τὰ μουσεῖα τῆς Γερμανίας. Ἐγέμισε τὴν συλλογὴν τοῦ δουκὸς τῆς Μοδένης διὰ ὀπλων καὶ πιστολίων τῶν δέκα λεπτῶν, πωλῆσας αὐτὰ ὡς ἀρχαῖα, ἐν ᾧ ἦσαν κατασκευασμένα ὅλα ἐν Βιέννῃ. Ἐπώλησε δύο ἀγίας Τραπεζὰς δῆθεν ἀρχαίας τοῦ μεσαιῶνος εἰς ἀρχαιοπώλην τινὰ ἐν Λονδίῳ, τὸν Ἑμμανουὴλ Μάρξ, ἀντὶ τριάκοντα χιλιάδων λιρῶν στερελινῶν. Ἐπίστευσε δὲ ὁ Ἀγγλὸς ὅτι αἱ ἀγίαὶ αὗται Τράπεζαι ἠγοράσθησαν ἐν Ῥώμῃ τῷ 1872 ἐν τινος ἰσχυτικοῦ μοναστηρίου ἀντὶ διακοσίων χιλιάδων φράγκων. Εἶχε δὲ ὁ Βάινιγγερ συνέτακτον Οὐγγρὸν τινὰ, οὗτινος τὰ χρεῖα ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν πλαστῶν ἐγγράφων τῶν μαρτυρούντων τὴν γνησιότητα τῶν ἀρχαιοτήτων του. Ἐν τῷ ἐπομένῳ κελλίῳ νέοι τινὲς ἐκάληνον

δολάζοντες, παίζοντες κύβους καὶ καπνίζοντες.

Οἱ φυλακισμένοι οἵτινες, ὡς εἶπομεν, ἀναγνωρίζονται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας στολῆς τῶν, ἐργάζονται ἐν ἰδίῳι τεχνουργείοις. Καὶ οἱ μὲν κατασκευάζουσι καπνοσύριγγας ἐξ σηπίου (ἀφροῦ τῆς θαλάσσης), οἱ δὲ παιγνίδια παιδιῶν, οἱ δὲ κόπτουσι χονδρὸν χάρτην πρὸς κατασκευὴν κιβωτίων, οἱ δὲ κατασκευάζουσι σανδάλια, οἱ δὲ εἶνε λεπτουργοὶ, οἱ δὲ βιβλιοδέται. Ἐν ὥρισμέναις ὥραις τὸ τεχνουργεῖον μετασκευάζεται εἰς σχολεῖον, ὥστε οἱ ἀγνοοῦντες ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν ἐξερχόμενοι τῆς φυλακῆς ἔχουσι στοιχειώδεις τινὰς γνώσεις. Ἐκ δὲ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας τῶν οἱ φυλακισμένοι δὲν δύνανται νὰ δαπανήσωσι πλέον τοῦ ἡμίσεος, τὸ δ' ἕτερον ἡμῖς ἀποδίδεται εἰς αὐτοὺς ἄθικτον ὅταν ἀποφυλακισθῶσι.

Ἐπισκεφθέντες τὴν ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ ἐκκλησιάζονται οἱ φυλακισμένοι πάντες τὴν Κυριακὴν, μετέβημεν εἰς τὸ τμήμα τῶν γυναικῶν, κείμενον ἐν μιᾷ τῶν πτερυγῶν τοῦ ἀπεράντου ἐκείνου οἰκοδομήματος. Κρατοῦνται δὲ ἐντὸς μεγάλων αἰθουσῶν φωτεινῶν, ὧν οἱ κατησβεστωμένοι τοῖχοι ἐνθυμίζουσι τὰς γλυκεῖας καὶ σκυθρωπάς λευκότητάς τοῦ μοναστηρίου. Νεάνιδές τινες συνεσπειραμένοι τίς οἶδε τί παράνομα βουλευσονται, ἐν ἄλλοις δὲ δωματίοις βλέπω ἄλλας καθημένας κατὰ τὸν ἀνατολικὸν τρόπον. Τινὲς δ' αὐτῶν πλέκουσι.

— Ἡ νεῆνις αὕτη ἡ σεμνοπρεπής, ἥτις κεντᾷ πλησίον τοῦ παραθύρου, μοὶ εἶπεν ὁ ἐπιστάτης, ἐπιμένει καὶ καλὰ ὅτι εἶνε Ἀμερικανὶς, ἐν ᾧ ἡμεῖς εἰξεύρομεν ὅτι εἶνε βιενναῖα· δὲν θέλει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ εἴπῃ μίαν κἀν λέξιν γερμανικὴν.

Ἐν ἑτέρῳ δωματίῳ εἶδον διὰ τῆς ὀπῆς τῆς θύρας ἀληθῆ ῥωπογραφίαν. Σμῆνος νεανίδων δροσερῶν καὶ εὐμορφωτάτων ἡλικίας εἴκοσι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν, εἶχον περιεστοιχιτημένην γραδίαν τινὰ κατερρυτιδωμένην ἀθιγγανίδα δεδεμένην ἔχουσιν τὴν κεφαλὴν διὰ μαντηλίου κιτρίνου· ἐντὸς τῶν ξηρῶν δακτύλων τῆς εἶχε τὰς λευκὰς χεῖρας τῶν νεανίδων καὶ ταῖς ἔλεγε τὴν μοῖράν των.

Ἐν τοῖς τεχνουργείοις αἱ κατὰ δίκαιον κατασκευάζουσι τὰ ἐνδύματα τῶν φυλακισμένων, ὑφαίνουσαι καὶ κινεῖσαι διαφόρους μηχανάς. Ὁ ἐπιστάτης ὤθησεν ἑλαφρὰ τὸν ἀγκῶνά μου καὶ διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ μοὶ ἔνευσε νὰ ἴδω γυναικὰ τινὰ ἐργαζομένην διὰ μηχανῆς πλεκτικῆς περιποδίων.

— Τί εἶνε; τὸν ἠρώτησα ἄφ' οὗ ἐξήλθομεν.

— Εἶνε ἡ ψευδοκόμισσα Κίνσκη. Αὕτῃ ἐπῆρε τὸν νοῦν πλήθους ἀνθρώπων, καλλιτεχνῶν, ἐμπόρων, οἵτινες οὐδέποτε τὴν εἶχον ἰδεῖ, καὶ τὴν ἐξελάμβανον ὡς τὴν νεαρὰν κόμισσαν Κίνσκη. Ἐφραντίζοντο δὲ οἱ δύσμοιροι ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῶσι! Ἡμέραν τινὰ συνεκάλεσε πάντας ὁμοῦ τοὺς μνηστῆράς της εἰς τὸ θέατρον, καὶ ὅλοι ἤλθον φοροῦντες λευκὸν λαίμοδέτην, φόρεμα μαῦ-

ρον, καὶ ἔχοντες καμέλινα εἰς τὴν κομβιοδόχην. Ἡ ἀληθὴς κόμισσα Κίνσκη παρίστατο εἰς τὴν παράστασιν καὶ ἦτο ἐν τῷ θεωρείῳ τῆς μετὰ τῶν γονέων τῆς, οὐδόλως ὑποπτεύουσα ὅτι ἐν τῇ πλατείᾳ ὑπῆρχον οἱ ἐρασταὶ τῆς. Διὰ τοῦ ἐπιδεξίου δὲ τούτου στρατηγήματος ἤθελε νὰ ὑπεκκαύσῃ ἔρωτα, θν αὐτὴ εἶχε πρώτη διαδηλώσει εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ἰδιαιτέρως ἐν ἀγνοίᾳ πάντων τῶν ἄλλων. Ἡ μετ' αὐτῶν δὲ ἀλληλογραφία εἶνε διεξοδικὸν μυθιστόρημα. Τέλος ἐμήνυσεν εἰς τοὺς μνηστῆρας ὅτι οἱ γονεῖς τῆς πιστοὶ ἐμμένοντες εἰς τὰς παλαιὰς προλήψεις τῶν δὲν συγκατένευσον εἰς τὸν ἄνισον τοῦτον γάμον, καὶ δι' αὐτὸ ἤθελον νὰ τὴν ἀπομακρύνωσι τῆς Βιέννης· ἀλλ' αὐτὴ εἶχεν ἀπόφασιν ἀκράδαντον νὰ ἀποδράσῃ, δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶχεν ἄφθονα χρήματα πρὸς ἐξώνησιν τῶν φυλάκων τῆς, τῶν θαλαμηπόλων τῆς, τῶν θεραπαινίδων, τοῦ θυρωροῦ κλπ. Παρευθὺς οἱ μνηστῆρες τῇ ἐπεμψαν δέσμας ὅλας τραπεζικῶν γραμμάτων· ἀλλὰ κακὴ μοῖρα μαθοῦσα ἡ ἀστυνομία τὰ τεκταινόμενα, ἐξαπέστειλεν ἐνταῦθα πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὴν ψευδοκόμισσαν Κίνσκη ὑπὸ τὸ ἥμισθα ἀριστοκρατικὸν ὄνομα Μαρία Αἰχτνερ. Ἀξία παρατηρήσεως εἶνε ἡ διαφορὰ τῆς στάσεως τῶν ἀνδρῶν καὶ τῆς τῶν γυναικῶν. Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς φυλακίσεως ἡ γυνὴ εἶνε ὡς ἀφηρημένη. Κατησχυμένη, δειλὴ, νευρική, ἀδαισέπτως λύζει, οὔτε νὰ φάγῃ θέλει οὔτε νὰ πίνῃ, εἰς τὰς ἀποτεινομένας αὐτῇ παραμυθίας ἀπαντᾷ διὰ κραυγῶν καὶ στεναγμῶν, καὶ εἶνε ὡς παράφρων. Ἀλλὰ τὴν δευτέραν ὅμως ἡμέραν φροντίζει ὀλίγον περὶ τῆς διευθετήσεως τῆς κόμης καὶ τῆς ἐνδυμασίας τῆς, πίνει καὶ τρώγει μετ' ὀρεξέως, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν γελά καὶ ἀστεῖζεται. Παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῦναντίον ἡ παραφορὰ προβαίνει αὐξανόμενη· θεωροῦσι τοὺς δεσμοφύλακας ὡς ἐχθροὺς· ἀξιόους παντὸς μίσους, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ δεσμοφύλαξ ἐξέρχεται τῶν κελλίων ὀπισθοχωρῶν πάντοτε.

Οὐδ' αὖ μὲν ὑπάρχει τοσαύτη εὐθυμία καὶ φαιδρότης ὅση ἐν ταῖς γυναικείαις φυλακαῖς. Ἐν Αὐστρίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν φυλακισμένων γυναικῶν εἶνε πολὺ μικρότερος τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες ἐνταῦθα εἶνε ἐναρετώτεραι τῶν ἀνδρῶν· παντάπασιν, διότι ἡ γυνὴ εὐρίσκει εὐκολώτερον καὶ κατ' ἄλλον τρόπον τὰ μέσα πρὸς πλήρωσιν τῶν ὕλικῶν αὐτῆς ἀναγκῶν.

Ἐν ταῖς φυλακαῖς δὲν εἶνε σπάνιον νὰκούσῃ τις ὅτι μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ὑπάρχουσι δεσμοὶ ἀγάπης καὶ τοσοῦτον στενοί, ὥστε πολλάκις μόνος ὁ θάνατος τοὺς διαλύει. Αὐστριακός τις φυλακισμένος διηγεῖται ἐν ταῖς Ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ φυλακῇ ὑπῆρχεν ἀρχιληστὴς καταδεδικασμένος εἰς ἐξαετὴ φυλάκισιν· ὡσαύτως δὲ καὶ γυνὴ τις εὐμορφος καὶ ὁραστία καὶ αὐτὴ εἰς ἕξ ἐτῶν φυλά-

κισιν καταδεδικασμένη. Οἱ δύο οὗτοι χωρὶς ποτε νὰ ἴδωσιν ἀλλήλους ἐμνηστεύθησαν. Καὶ ἐκεῖνος μὲν ἔχαιρε διὰ τὴν τόλμην καὶ τὸ θάρρος τῆς νεανίδος, αὕτη δὲ ἐκαμάρουνε καὶ ἦτο ἐξαλλος ὑπὸ τῆς ὑπερηφανεῖας ὅτι ἦτο σύζυγος «ἐξακουσμένου ληστοῦ». Ἀντήλλασσαν δὲ καὶ γράμματα, γράφοντες μετὰ πολλῆς εὐγενείας καὶ τρυφερότητος. Καὶ ὁ μὲν ληστὴς ἤρχιζε τὰ γράμματά του διὰ τῆς προσφωνήσεως Ἐντιμωτάτη κυρία, ἐκείνη δὲ Ἀξιοτιμώτατε κύριε. Καὶ ὅτε ληξάσης τῆς παινῆς αὐτῶν ἀπελύθησαν τῶν φυλακῶν, «ἐκαμὴν γάμους καὶ χαρὰς καὶ στεφάνωσαι καλαῖς».

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ ἀρχιφύλαξ μὲ παρεκάλεσε νὰ καθίσωμεν εἰς τὰ μαγειρεῖα καὶ τὰ κελία τῶν εἰς θάνατον καταδεδικασμένων.

— Ἀς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον, διότι τώρα θὰ κενώσουν τὸ γεῦμα.

Ἐνόμιζον ὅτι θὰ εἰσέλθω εἰς ἄθλιόν τι καὶ ζοφερὸν καταγώγιον, ὅπως ἐν ἄλλαις φυλακαῖς, ἔνθα ἐν παλαιῷ λέβητι βράζουσιν ἐν ὑποπροσίνῳ ὕδατι ἀναμῖξ γεωμήλα καὶ φάσηλοι, ἀηδέστατον θάμα. Εὐνόητος λοιπὸν εἶνε ὁ θαυμασμός μου ὅτε εἰσῆλθον εἰς εὐρύχωρον καὶ λαμπρὸν μαγειρεῖον ἐφάμιλλον τῶν ἀρίστων ξενοδοχείων. Ὑπερμεγέθης ἐστία στίλβουσα ἐκ καθαριότητος περιεστοιχίζετο ὑπὸ φαιδρῶν μαγειρισσῶν, αἵτινες παρεκεύαζον ῥόφημα ὀρεκτικώτατον ἢ ἕκοπτον τεμάχια μοσχαρίου καὶ βοδὸς εὐχύμου καὶ διὰ τοῦ κιτρίνου τοῦ ὡοῦ ἐπικεχρισμένον. Ὁ ἀρχιμάγειρος φορῶν λευκὴν ποδιάν καὶ μαλακὰ ὑποδήματα, ἦτο μεγαλοπρεπέστατος, καὶ ἔσπευσεν εἰς ὑποδοχὴν ἡμῶν μετ' ἀξιοπρεπείας ἐμπρεπούσης εἰς τε τὸ ὑποῦργημα αὐτοῦ καὶ τὸ πελώριον σῶμα.

— Τί φαγητὰ ἔχετε σήμερον; ἠρώτησεν ὁ φύλαξ.

— Ἰδοὺ ὁ κατάλογος.

Μοὶ ἔδωκεν ὁ φύλαξ φύλλον χάρτου ἐντὸς ξυλίνου περιθωρίου. Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν δὲ πρόρρημα εὑρον καφὲ μετὰ ἀνθογάλακτος, γάλα θερμὸν, ζωμὸν μετὰ πεφρυγμένου ἄρτου· εἴκοσι δύο εἰδῶν φαγητὰ εἶχε τὸ γεῦμα! Ὑπὸ δὲ τὴν ἐπιγραφὴν *dejeuner* ὑπῆρχε καφὲς, γάλα, τυρὸς, καὶ ψυχρὰ κρέατα, καὶ οἱ φυλακισμένοι ἠδύναντο νὰ λάβωσι διὰ τὸ δεῖπνόν των ῥόφημα, κρέας καὶ λαχανικά.

— Ἀλλ' ἐδῶ δὲν ἔχετε φυλακισμένους, ἔχετε οἰκοτρόφους, ἀνεφώνηστα ἐπεξερχόμενος τοὺς ἐν τῷ κατάλογῳ οἶνους πρώτης καὶ δευτέρας ποιότητος καὶ βλέπων τὴν τιμὴν τεσσάρων ἢ πέντε εἰδῶν ζύθου.

— Ὁ κατάλογος τὸν ὁποῖον ἀνεγνώσατε, μοὶ εἶπεν ὁ ἀρχιμάγειρος, δὲν εἶνε δι' ὅλους, εἶνε διὰ τοὺς ὑποδίκους καὶ ἔχι διὰ τοὺς καταδίκους. Ἀλλ' ὅμως καὶ οἱ ἀπλῶς ὑπὸ κράτησιν, οἱ ἔχοντες τὸν τρόπον των, καὶ αὐτοὶ ἔχουν τὰ αὐτὰ δικαιώματα. Οἱ φυλακισμένοι δύνανται νὰ προ-

μηθευθῶν διὰ τῶν χρημάτων τῶν βούτυρον μόνον, χοίρειον λίπος, τυρίον, γάλα, καφέ, ψητὸν κρύον ἢ χοιρομέρι, ζύθον ἢ οἶνον.

— Ποία εἶνε ἡ μερίς τῶν καταδίκων ;

— "Ἐχουν καθ' ἡμέραν 560 γραμμ. ἄρτου, 5 1[2] ὑποδεκάλ. ζωμοῦ τὸ πρῶν, 5 ὑποδεκάλ. τὴν μεσημβρίαν μετὰ λαχανικῶν, καὶ τὴν ἐσπέραν 3 1[2] ὑποδ. Δς δὲ τῆς ἐβδομάδος τοῖς δίδεται βῶθινδον βορστὸν ἢ ψητὸν, τὰς δὲ ἑορτασίμους ἡμέρας λαμβάνουσι διπλασίαν μερίδα.

— Καὶ πόσας ὥρας ἐργάζονται καθ' ἑκάστην ;

— "Ἐνδεκα ὥρας. Ἀπὸ δὲ τῆς 12 μέχρι τῆς 1 τρώγουν καὶ ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῆς 2 περιπατοῦν εἰς τὴν αὐλήν.

Ὁ ἀρχιμάγειρος δὲν ἠθέλησε νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ ἀπέλθω πρὶν ἢ γευθῶ τὸ ῥόφημα καὶ τὸ κρέας· ἔπειτα δὲ μοι ἔδειξε βιβλίον, ἐν ᾧ ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐβεβαίωσεν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐβδομαδιαίαν ἐπίσκεψιν εὗρε τὴν τροφὴν τῶν καταδίκων πρεπόντως παρεσκευασμένην.

Ὡς βλέπετε, παρήλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν τὸ ὄνομα «αὐστριακὴ φυλακὴ» ἐνεποίει φρίκην εἰς τὸν ἀκούοντα. Ἡ ὑπερβολὴ τοῦ κακοῦ ἐπήνεγκε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καλοῦ, ὥστε ἡ ἀθήριξις ὑπὸ παντοίων ὕλικῶν ἀπολαύσεων συγκερασθεῖσα, σχεδὸν δὲν εἶνε πλέον ποινὴ. Καὶ τὰ ἐκ τῆς βελτιώσεως ταύτης προκύπτοντα ἄτοπα εἶνε πασιφανῆ, διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου προέκυψε τακτικὴ πελατεία ἀνθρώπων *καλομαθημένων*, οἵτινες ἅμα ἀπολυόμενοι τῶν φυλακῶν, οὐδὲν ἄλλο διακαῶς ἐπιθυμοῦσιν ἢ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Καπύνην¹ ταύτην τοῦ παινικοῦ κώδικος.

Ἐξερχόμενοι τοῦ μαγειρείου ἐστράφημεν πρὸς δεξιὰ κατευθυνόμενοι εἰς τὸ τμήμα τῶν εἰς θάνατον καταδικασμένων.

Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα οὐδὲν τὸ λυπηρὸν οὐδὲν τὸ πένθιμον· ὁ διάδρομος εἶνε εὐρύς καὶ λευκός, καὶ διὰ ἀεριστήρων πλατυτάτων εἰσέρχεται τὸ φῶς καὶ χύνεται ὡς καταρράκτης ἀπὸ βῶγμης τινος τοῦ οὐρανοῦ καταπίπτων.

— Μοὶ ὑπεσχέθητε νὰ μοὶ δείξητε τὸν Χάκλερ, εἶπον εἰς τὸν φύλακα.

— Νά τον, ἀπεκρίθη ὁ φύλαξ, ἱστάμενος πρὸ τινος θύρας, ἧς ἦνοιξε τὴν θυρίδα καὶ εἶδε ταχέως εἰς τὸ δωμάτιον, ἔπειτα δὲ παραχωρῶν μοι τὴν θέσιν του προσέθηκε «Κάθηται ἐπὶ τῆς κλίνης του».

Διέκρινα τότε βραχύσωμον καὶ τετράγωνον ἄνδρα βραχὺν ἔχοντα τὸν τράχηλον καὶ τὸ πρόσωπον ζωῶδες καὶ βλακικόν, παρατηροῦντα διὰ βλέμματος ἀπηυδλυμένου τοὺς συναδέλφους του, οἵτινες διὰ κρητίδος εἶχον σχεδιάσει παιγνίδιον δάμας ἐπὶ τοῦ σανιδώματος καὶ πρηνεῖς κατὰ

1. Τσαῦται ἦσαν, ὡς λέγεται, αἱ ἀπολαύσεις καὶ ἡδοναὶ τῆς πόλεως, ταύτης, ὥστε ὁ στρατὸς τοῦ Ἀννίβα τῷ 215 π. Χ. καταλαβὼν αὐτὴν νικηφόρος μετὰ τὴν ἐν Κάνναις μάχην, καὶ διαχειμάσας ἐν αὐτῇ, ἐξεσηλάνθη καὶ κατεστράφη.

γῆς ἔπαιζον μεταχειριζόμενοι ἀντὶ πεσσῶν φασήλους.

— Καὶ πότε θὰ ἐκτελεσθῇ ἡ θανατικὴ ποινὴ του ;

— Πιστεύω αὔριον.

— Χαίρετε λοιπὸν, βλεπόμεθα πάλιν αὔριον, τῷ εἶπον ἀπερχόμενος.

Μοὶ ἦνοιξε τὴν θύραν φρουρουμένην ὑπὸ σκοποῦ καὶ ἤκουσα ὀπισθὲν μου τὸ κλειδίον τρίζον ἐν τῷ κλείθρῳ μετὰ καταχθονίου σαρκασμοῦ.

(Ἦκεται τὸ τέλος).

Π. Ι. Φ.

ΣΥΡΡΑΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΑΙ

Οἱ Καλαρρῦται κεῖνται κατὰ τὸ ὄρος *Πολύαινον*, ἀπέναντι τοῦ *Συρράκου*, ὅπερ, ὡς διδύμον ἀδελφοί, μόνον ἀσπλαγχνία πολιτικὴ δύναται νὰ χωρίσῃ τοῦ ἄλλου δι' αὐθαίρετου γραμμῆς, ἐνῶ καὶ ἡ ἱστορία τοῦ τὸ ἐνόνει καὶ ἡ φυσικὴ του θέσις τὸ συνδέει. Οἱ κάτοικοι τῶν δύο χωρίων, ὡς καὶ τῆς περιχώρου, ἦσαν μὲν βλακικῆς καταγωγῆς, ἀλλ' ἐξελληνίσθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδεὶς βεβαίως σκέπτεται νὰ μὴ θεωρήσῃ Ἑλληνας ἐκ τῶν γνησιωτέρων τὸν Κωλέττην καὶ τόσους ἄλλους πολιτικούς, λογίους, εὐεργέτας τῆς κοινῆς πατρίδος. Τὰ δύο δίδυμα χωρία δὲν ἔχουσιν ἱστορίαν παλαιάν οὐδ' ἀναφέρονται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἀλλὰ συνεκεντρώθη εἰς αὐτὰ τόση ζωὴ ἐπὶ ὀλίγους αἰῶνας, ὥστε ἀναπληροῦται δι' αὐτῆς ἡ ἔλλειψις μακροαἰωνος σειρᾶς περιπετειῶν. Δὲν εἶχε δίκαιον ὁ Πουκεβίλ λέγων ὅτι «οἱ ἡπειρωτικοὶ βράχοι, αἱ φάραγγες, τὰ προαίωνα δάση, τὰ δροσερὰ σπήλαια, ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ τῇ πατρίδι τῶν ἡμιθέων. τέκνον τῆς Ἑλλάδος ; »

Τὰ εὖρεν ἐκεῖ χαριτωμένα, πλούσια, εὐνομούμενα μὲ ἰδιόζοντα τύπον ἐθνικοῦ βίου ἑλληνικώτατα, καὶ τὰ ἡγάπησε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ὁ γάλλος φιλέλλην, μετὰ στοργῆς περιγράφας αὐτά. Τὸν συγκινεῖ καὶ αὐτὸς ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων ὁ ἐρχόμενος ἐκ τῶν Καλαρρυτῶν, τὸν μαγεύει ἡ συνένωσις τῶν χαρίτων ἐκεῖ τῆς φυτείας τῆς Ἀνατολῆς ἡνωμένης μετὰ τῆς σοβαρότητος τῶν καλλονῶν τῆς πατρῴου χλωρίδος, καὶ ἔνδακρος ἀνεπόλησεν ἐκεῖ τοὺς παιδικοὺς αὐτοῦ χρόνους. Εὗρίσκετο εἰς τὸ βάθος τοῦ κρηνοῦ ὅπου ῥέει ὁ ποταμὸς τῶν Καλαρρυτῶν, οὗ ἀπετέλουν καταρράκτας τὰ διχυγῇ ὕδατα, καὶ ἐχρειάσθη νὰ στρέψῃ πολὺ ὑψηλὰ τοὺς βῶθλους, ἵνα ἀνακαλύψῃ οὐρανογεῖτονα τὴν ὠραίαν θμώσυλον κώμην.

Ἡ κωμόπολις αὕτη ἡρίθμει τῷ 1815 περὶ τὰς διακοσίας οἰκογενείας ἐγκατεστημένας ἐν θέσει ἀρροδιωτέρας μάλλον εἰς φωλεὰς ἀετῶν καὶ γυπῶν παρὰ εἰς φιλησύχους καὶ καλλιτεχνικοὺς κατοίκους διακρινομένους διὰ τὰς τέχνας αὐτῶν καὶ τὴν φιλονομίαν. Ἀλλ' ἡ ἀπομόνωσις ἐκείνη ἐν τόπῳ οὕτως ὀχυρῷ ἐκ φύσεως ἀνέπτυξε παρ' αὐτοῖς τὸ αἶσθημα τῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ ἡ ἀ-